

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i Hälsa och Livsstil

Området och ämnet

Området

Området hälsa och livsstil är ett interdisciplinärt kunskapsområde som innefattar förståelse, förklaring och förändring av människors hälsa och livsstil. Området fokuserar hälsa och livsstil under människans hela livsförlopp där olika individuella förutsättningar, behov, önskemål och handlande tillsammans med organisatoriska och samhälleliga villkor skapar en komplex kontext. Hälsa och livsstil är ett forskningsområde som inrymmer både grundforskning och tillämpad forskning, med syfte att utifrån samhällets utmaningar bidra till kunskapsberedskap och samhällsnytta. Inom området samverkar flera vetenskapliga kunskapsområden. Genom en interaktion av olika vetenskapliga perspektiv (integrerad vetenskap) kan ny samhällsrelevant kunskap till dagens och morgondagens hälso- och livsstilsutmaningar, hälsoinnovationer samt välfärdsinsatser skapas.

Ämnesbeskrivning

Ämnet hälsa och livsstil rymmer både hälsovetenskapliga och samhällsvetenskapliga perspektiv. Ämnet definieras som förståelse, förklaring och förändring av människors hälsa och livsstil vilket kan beskrivas och problematiseras på såväl individ- som grupp-organisations eller samhällsnivå. Ämnet utgår från en helhetssyn på hälsa och livsstil där såväl fysisk, psykisk och social hälsa och välbefinnande inryms. Vidare ses hälsa och livsstil variera över tid och mellan människor beroende på individuella förutsättningar, olika livsvillkor, kulturella perspektiv och samhällsstrukturer.

I ämnet förstås hälsa och livsstil stå i relation till varandra och människors skilda förutsättningar i kombination med strukturella och organisatoriska faktorer utgör ett sammansatt mönster som förutsätter en helhetssyn på hälsa och livsstil. I ämnet problematiseras även etiska och kritiska perspektiv på hälsa och livsstil.

Forskningen inom ämnet fokuserar på processer kring vad som främjar, bevarar och återerövrar hälsa och välbefinnande samt hur ohälsa uppstår och kan motverkas. Forskning inom ämnet handlar även om individers och grupperns möjligheter och begränsningar som aktörer att välja livsstil och om de förutsättningar, strukturer och processer som sätter ramar för och påverkar människors livsstil. Såväl strukturerna som aktörerna och spänningsfältet dem emellan fokuseras.

Behörighet

Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå framgår av Högskoleförordningen kapitel 7, paragraf 39:

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå,
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Högskolan får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl. Förordning (2010:1064).

Särskild behörighet

För att vara behörig att antas till utbildning på forskarnivå i hälsa och livsstil krävs att den sökande avlagt examen på avancerad nivå inom ett område som är relevant för ämnet hälsa och livsstil.

Mål

Licentiatexamen

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.
- visa insikt kring integrerad vetenskap i ämnet hälsa och livsstil (lokalt examensmål)

Doktorsexamen

Kunskap och förståelse

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och – visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och

- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.
- visa insikt kring integrerad vetenskap i ämnet hälsa och livsstil (lokalt examensmål).

Översikt över utbildningens upplägg och examenskrav

Översikt över utbildningens upplägg och examenskrav	Obligatorisk kursdel (hp)	Valfri kursdel (hp)	Avhandlingsdel/- uppsatsdel (hp)	Summa högskolepoäng (hp)
Doktorsexamen	45	15	180	240
Licentiatexamen	30		90	120

Tabell 1. Översikt över högskolepoäng (hp) för doktorsexamen respektive licentiatexamen

Examenskrav

Utbildningen på forskarnivå avslutas med doktorsexamen eller licentiatexamen. Forskarstuderande har möjlighet att avlägga licentiatexamen som en etapp i utbildningen.

Licentiatexamen

För licentiatexamen krävs:

- godkända kurser om minst 30 högskolepoäng och
- godkänd vetenskaplig uppsats, dess omfattning motsvarar studier om minst 90 högskolepoäng

Uppsats och kurser ska tillsammans omfatta minst 120 högskolepoäng

Kursdel

Kursdelen omfattar sammanlagt 30 hp där samtliga kurspoäng utgörs av obligatoriska kurser.

Obligatoriska kurser:

- Introduktionskurs motsvarande 7.5 hp (Kursen innehåller delkurserna: Vetenskapsteori, motsvarande 3 hp, Forskningsetik, motsvarande 2,5 hp samt Högskolepedagogik, motsvarande 2 hp)
- Hälsa och livsstil, motsvarande 15 hp
- Vetenskapliga metoder – kvalitativ och kvantitativ design och metod inom området hälsa och livsstil, motsvarande 7.5 hp

Vetenskapligt arbete

Det vetenskapliga arbetet (licentiatuppsats) ska omfatta 90 högskolepoäng.

Det vetenskapliga arbetet ska utgöras av ett självständigt arbete inom ämnet hälsa och livsstil

Det vetenskapliga arbetet kan utgöras av en monografi eller en sammanläggningsavhandling. Sammanläggningsavhandling ska bestå av minst två delarbeten med tillhörande ramberättelse. Doktoranden ska vara försteförfattare till minst ett av de delarbeten som ingår i sammanläggningsavhandlingen. Delarbeten ska vara originalarbeten och uppfylla kraven för publicering i referegranskad vetenskaplig tidskrift. För monografi skall det vetenskapliga arbetet vara ett originalarbete och uppfylla sedvanliga krav på vetenskaplig kvalitet.

I ramberättelsen, eller för motsvarande del i monografi, ska det vetenskapliga arbetets kunskapsbidrag i relation till ämnet hälsa och livsstil tydligt framgå.

Kravet på självständighet utesluter inte att det vetenskapliga arbetet kan utgöra en del av ett större forskningsprojekt. I detta fall ska dock avgränsningen av det vetenskapliga arbetet i relation till det större forskningsprojektet tydligt framgå. Om det vetenskapliga arbetet samförfattats (eller delar av detta) ska doktorandens individuella insatser tydligt redovisas.

Det vetenskapliga arbetet kan skrivas på engelska eller svenska. Om arbetet skrivs på engelska ska svensk sammanfattning ingå och vid svensk text skrivs sammanfattning på engelska.

Det/de forskningsprojekt som det vetenskapliga arbetet baseras på ska i tillämpliga fall genomgått etikprövning enligt gällande riktlinjer.

Då det vetenskapliga arbetet avser sammanläggningsavhandling ska, vid tiden för licentiatseminarium, minst ett delarbete vara publicerat eller accepterat för publikation i referegranskad vetenskaplig tidskrift och övriga delarbeten ska vara insända till vetenskaplig tidskrift för prövning av publicering. För monografi ska det vetenskapliga arbetet uppfylla sedvanliga krav på vetenskaplig kvalitet.

Det vetenskapliga arbetet ska försvaras vid ett, i enlighet med lärosätets riktlinjer, offentligt utlyst licentiatseminarium. Före licentiatseminarium får genomföras ska det vetenskapliga arbetet ha genomgått föreskriven förhandsgranskning i enlighet med gällande riktlinjer vid Högskolan i Halmstad.

I utbildning på forskarnivå för licentiatexamen ingår två obligatoriska seminarier som behandlar det vetenskapliga arbetet;

-Planseminarium, där doktoranden i inledningen av sin forskarutbildning presenterar och diskuterar sin avhandlingsplan. Avhandlingsplanen diskuteras vid seminariet med särskilt utsedda interna granskare.

-Slutseminarium, där det vetenskapliga arbetet sammanfattas och presenteras av doktoranden och en granskning och bedömning av arbetet sker av särskilt utsedda externa och interna granskare.

I forskarutbildningen i hälsa och livsstil ingår att doktoranden utöver obligatoriska seminarier aktivt deltar i seminarieverksamheten inom forskarutbildningen.

Doktorsexamen

För doktorsexamen krävs:

- godkända kurser om minst 60 högskolepoäng och
- godkänd vetenskaplig avhandling, dess omfattning motsvarar studier om minst 180 högskolepoäng

Avhandling och kurser ska tillsammans omfatta minst 240 högskolepoäng

Kursdel

Kursdelen omfattar sammanlagt 60 högskolepoäng (hp) där 45 hp utgörs av obligatoriska kurser och motsvarande 15 hp utgörs av en valfri kursdel som utöver kurser kan inkludera vissa andra poänggivande moment som beskrivs nedan.

Obligatoriska kurser:

- Introduktionskurs motsvarande 7.5 hp (Kursen innehåller delkurserna: Vetenskapsteori, motsvarande 3 hp, Forskningsetik, motsvarande 2,5 hp samt Högskolepedagogik, motsvarande 2 hp)
- Hälsa och Livsstil, motsvarande 15 hp
- Vetenskapsteori, motsvarande 4,5 hp
- Forskningsetik, motsvarande 3 hp
- Vetenskapliga metoder – kvalitativ och kvantitativ design och metod inom området hälsa och livsstil, motsvarande 7.5 hp
- Vetenskapliga metoder - Fördjupning av kvalitativ och kvantitativ design och metod, motsvarande 7,5 hp

Valfri kursdel:

I den valfria kursdelen ingår kurser och vissa poänggivande moment motsvarande 15 hp. Inom ramen för valfri kursdel kan kurser väljas som är av relevans för doktorandens kunskaper eller färdigheter inom ämnet hälsa och livsstil.

Inom ramen för valfri kursdel kan även ingå följande poänggivande moment

- Aktivt deltagande i internationell konferens, 0,5hp, (totalt kan 1 hp ingå i valfri kursdel)
- Granskningsuppdrag vid halvtidsseminarium, 0,5hp, (totalt kan 1 hp ingå i valfri kursdel)

Vetenskapligt arbete

Det vetenskapliga arbetet (doktorsavhandling) ska omfatta 180 högskolepoäng.

Det vetenskapliga arbetet ska utgöras av ett självständigt arbete inom ämnet hälsa och livsstil

Det vetenskapliga arbetet kan utgöras av en monografi eller en sammanläggningsavhandling. Sammanläggningsavhandling ska i normalfallet bestå av minst fyra delarbeten med tillhörande ramberättelse. Färre delarbeten kan i undantagsfall accepteras om de ingående delarbetena bedöms vara av mycket hög kvalitet. Doktoranden ska vara försteförfattare för minst tre av fyra delarbeten i en sammanläggningsavhandling.

Delarbeten i en sammanläggningsavhandling ska vara originalarbeten och publiceringsbara i referegranskad vetenskaplig tidskrift. För monografi ska det vetenskapliga arbetet vara ett originalarbete och uppfylla sedvanliga krav på vetenskaplig kvalitet.

I ramberättelsen, eller för motsvarande del i monografi, ska avhandlingens vetenskapliga bidrag i relation till ämnet hälsa och livsstil framgå.

Kravet på självständighet utesluter inte att det vetenskapliga arbetet kan utgöra en del av ett större forskningsprojekt. I detta fall skall dock avgränsningen av det vetenskapliga arbetet i relation till det större forskningsprojektet tydligt framgå. Om det vetenskapliga arbetet samförfattats (eller delar av detta) ska doktorandens individuella insatser tydligt redovisas.

Det vetenskapliga arbetet kan skrivas på engelska eller svenska. Om arbetet skrivs på engelska skall svensk sammanfattning ingå och vid svensk text skrivs sammanfattning på engelska.

Det/de forskningsprojekt som det vetenskapliga arbetet baseras på skall i tillämpliga fall genomgått etikprövning enligt gällande riktlinjer.

Då det vetenskapliga arbetet avser sammanläggningsavhandling ska, vid tiden för disputation, minst två delarbeten (varav minst ett där doktoranden är försteförfattare) vara publicerade eller accepterade för publikation i referegranskad vetenskaplig tidskrift. Övriga

delarbeten (manuskript) ska vid tiden för disputation vara insända till vetenskaplig tidskrift för prövning av publicering. För monografi ska det vetenskapliga arbetet uppfylla sedvanliga krav på vetenskaplig kvalitet.

Det vetenskapliga arbetet ska försvaras vid en, i enlighet med lärosätets riktlinjer, offentligt utlyst disputation. Innan disputation får genomföras ska det vetenskapliga arbetet ha genomgått föreskriven förhandsgranskning i enlighet med gällande riktlinjer vid Högskolan i Halmstad.

I utbildning på forskarnivå för doktorexamen ingår tre obligatoriska seminarier som behandlar det vetenskapliga arbetet;

- Planseminarium, där doktoranden i inledningen av sin forskarutbildning presenterar och diskuterar sin avhandlingsplan vid ett seminarium i forskarutbildningsmiljön. Vid seminariet diskuteras avhandlingsplanen med särskilt utsedda interna granskare.
- Halvtidsseminarium, där det vetenskapliga arbetet sammanfattas och presenteras av doktoranden och en granskning och bedömning av arbetet sker av särskilt utsedda externa och interna granskare.
- Slutseminarium, där det vetenskapliga arbetet sammanfattas och presenteras av doktoranden och en granskning och bedömning av arbetet sker av särskilt utsedda externa och interna granskare.

I forskarutbildningen i hälsa och livsstil ingår att doktoranden utöver obligatoriska seminarier aktivt deltar i seminarieverksamheten inom forskarutbildningen.

Examensbenämning

Efter avslutad utbildning utfärdas (efter ansökan) examensbevis med följande examensbenämning:

Licentiatexamen

Filosofie licentiatexamen inom ämnet Hälsa och Livsstil,

Degree of Licentiate of Philosophy in the subject Health and Lifestyle,

Doktorexamen

Filosofie doktorexamen inom ämnet Hälsa och Livsstil,

Degree of Doctor of Philosophy in the subject Health and Lifestyle,

Övergångsbestämmelser

Doktorander som har antagits före den allmänna studieplanen börjat gälla kan efter samråd med huvudhandledare och studierektor, begära att få gå över till denna studieplan. Den individuella studieplanen ska då uppdateras.